

Halfjaarbericht 2018

Stedin Groep

Disclaimer

Dit bericht bevat toekomstgerichte uitspraken en vooruitzichten, herkenbaar aan bewoordingen als “voorzien”, “voornemens”, “schatting”, “veronderstellen”, “verwachten” of vergelijkbare uitdrukkingen. Werkelijke resultaten en gebeurtenissen kunnen afwijken van de huidige verwachtingen, mede door risico's en onzekerheden die buiten de invloedssfeer van Stedin liggen, zoals economische trends, technologische ontwikkelingen, wijzigingen in wet- en regelgeving en financiële risico's.

Stedin Groep* is niet verplicht de verwachtingen en prognoses in dit bericht te herzien naar aanleiding van nieuwe informatie of gebeurtenissen en verwerpt iedere aansprakelijkheid ter zake daarvan.

Op dit halfjaarbericht is geen accountantscontrole toegepast.

* Stedin Groep omvat Stedin Holding N.V. en haar dochtervennootschappen

Inhoudsopgave

4 Bericht Raad van Bestuur

- 5 Profiel
- 6 Beter Netbeheer
- 6 Energietransitie mogelijk maken
- 8 Duurzame bedrijfsvoering
- 8 Resultaten eerste halfjaar

10 Geconsolideerde halfjaarcijfers 2018

- 11 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
- 12 Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
- 13 Geconsolideerde balans
- 14 Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- 15 Geconsolideerd mutatie- overzicht groepsvermogen
- 16 Geselecteerde toelichtingen op de geconsolideerde halfjaarcijfers

Bericht Raad van Bestuur

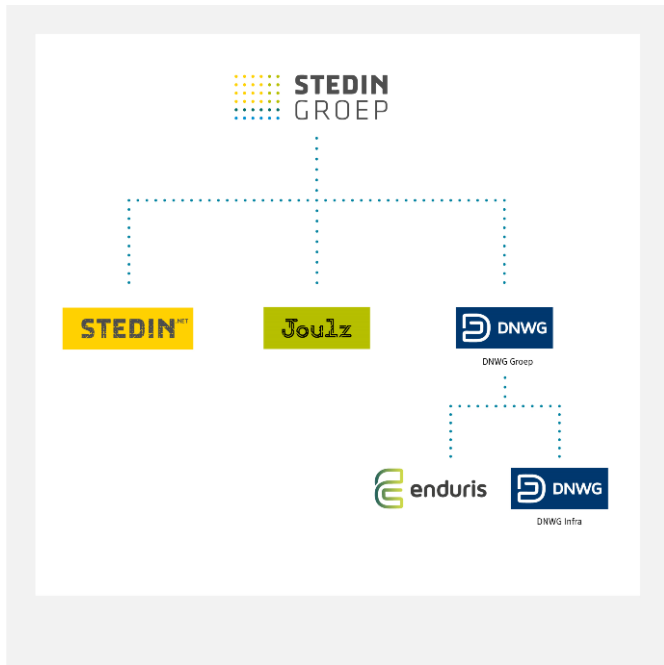
Stedin Groep heeft in de eerste helft van 2018 een bedrijfsresultaat geboekt van € 121 miljoen (2017: € 87 miljoen). Dit is in lijn met onze verwachting en we zijn daar tevreden over. We investeren volop in de energievoorziening van nu en van de toekomst: € 282 miljoen in de eerste helft van 2018 (2017: € 213 miljoen). Maar we zien ook dat we die toekomst niet alleen in kunnen richten. Samenwerking wordt steeds belangrijker en die blijven we ook in de toekomst opzoeken.

Nederland werkt toe naar een leefwereld vol nieuwe, duurzame energie. Woorden als klimaatakkoord, energietransitie en aardgasvrij zijn niet langer voorbehouden aan de milieubeweging, maar inmiddels 'mainstream'. Met elk artikel in de krant, elke reportage op radio of TV krijgen onze klanten steeds meer zicht op wat de energietransitie voor hen gaat betekenen. Zonnepanelen op het dak, een elektrische auto voor de deur en een warmtepomp in plaats van een cv-ketel, vormen nu voor veel van onze klanten de belangrijkste ingrediënten van een toekomst waarin de uitstoot van broeikasgassen drastisch is verminderd.

Profiel

Stedin Groep bestaat uit de bedrijfsonderdelen Stedin, Joulz en DNWG. DNWG bestaat uit Enduris en DNWG Infra. Stedin Groep heeft 53 Nederlandse gemeenten als aandeelhouder.

Bedrijfsonderdelen Stedin Groep

Netbeheerders

De netbeheerders binnen de groep zijn Stedin Netbeheer B.V. en Enduris B.V. Zij opereren in een gereguleerde markt, dit betekent dat zij monopolist zijn binnen hun verzorgingsgebied. Stedin beheert het energienet en de ruim 2 miljoen aansluitingen in de provincies Zuid-Holland en Utrecht en in delen van de regio's Noordoost-Friesland en Kennemerland. Enduris beheert het energienet en zo'n 200.000 aansluitingen in de provincie Zeeland.

Niet-gereguleerde activiteiten

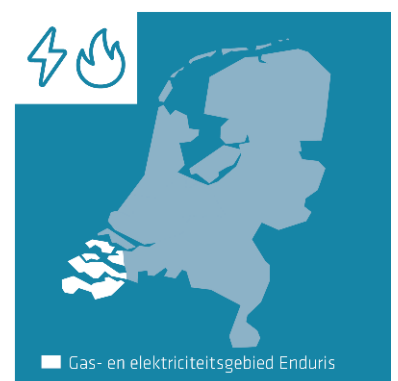
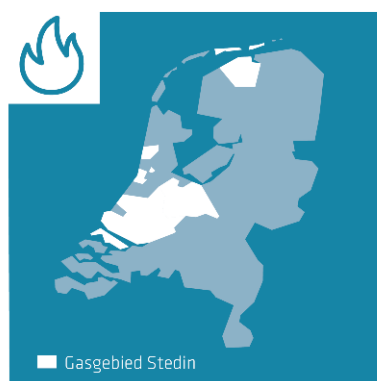
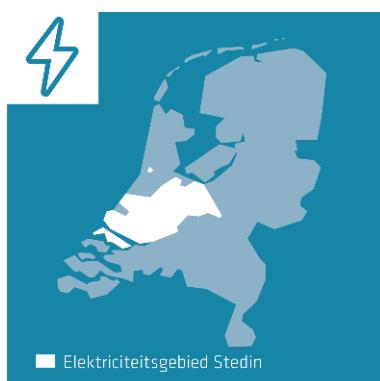
De bedrijfsonderdelen Joulz en DNWG Infra werken in het niet-gereguleerde domein. In 2018 hebben wij de verkoop aangekondigd van de commerciële activiteiten van het bedrijfsonderdeel Joulz Energie Solutions aan Visser & Smit Hanab, onderdeel van VolkerWessels. Dit verkooptraject wordt in de tweede helft van 2018 afgerond.

Missie, visie & strategie

Begin 2018 presenteerde Stedin Groep haar missie: Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Als Stedin Groep vinden we het onze belangrijkste opdracht om de energietransitie samen mogelijk te maken. Zodat klanten betrouwbare, betaalbare, veilige en duurzame energie hebben om te leven, wonen, werken en ondernemen. Vandaag en in de toekomst. We zetten ons hier elke dag voor in.

Om onze missie te realiseren en ons goed voor te bereiden op een aantal forse uitdagingen, is focus nodig. We kiezen voor focus op kerntaken voor (toekomstig) netbeheer met excellente dienstverlening aan klanten. Alle bedrijfsonderdelen zijn gericht op het versterken van de taken van (toekomstig) netbeheer. We bouwen met innovatieve oplossingen en partners aan het energiesysteem van de toekomst. En willen daarbij een transparante, onafhankelijke en vanzelfsprekende gesprekspartner zijn voor onze omgeving. Als ambassadeurs van de energietransitie zijn we een goede werkgever voor onze medewerkers en werken we in onze bedrijfsvoering aan het verder reduceren van onze eigen milieu-footprint in het gebruik van energie en grondstoffen. Deze visie vraagt om een heldere strategie waarmee we de komende vijf jaren aan de slag gaan. Die strategie bestaat uit een drietal speerpunten:

- Beter netbeheer
- Energietransitie mogelijk maken
- Duurzame bedrijfsvoering

Beter Netbeheer

We focussen ons op de kerntaken voor (toekomstig) netbeheer met excellente dienstverlening aan klanten. In het eerste halfjaar van 2018 hebben we onder andere gewerkt aan:

Investeringsen

Ons energienet gaat er de komende decennia anders uitzien. Zo verwachten wij een verregaande elektrificatie van de gebouwde omgeving. Dat ontslaat ons niet van de taak om het energiesysteem van vandaag goed te beheren. Ook in 2018 investeren wij weer fors (€ 282 miljoen in de eerste helft van 2018) in een veilig, robuust en toekomstbestendig elektriciteits- en gasnet. Daar waar mogelijk werken we samen met andere netbeheerders, zoals waterbedrijven, om gezamenlijk de grond in te gaan. Dat vermindert de overlast bij klanten en zorgt er ook voor dat we onze aannemers efficiënter kunnen inzetten. De samenwerking heeft bijvoorbeeld betrekking op het delen van bodeminformatie en gezamenlijk optrekken bij aanbestedingen.

Nieuwe klanten

Ook bij de aanleg naar nieuwe netten zoeken we de samenwerking op. Volgens de Nationale Woonagenda moeten de komende jaren zo'n 75.000 nieuwe huizen per jaar gebouwd worden. Het huidige proces om bijvoorbeeld nieuwe woonwijken te bouwen is zeer complex door de veelheid aan betrokken partijen: projectontwikkelaar, woningbouwer, water- en telecombedrijf en netbeheerder.

Allemaal moeten zij met een strakke maar tegelijk flexibele agenda aan de slag, zowel in de voorbereiding als op de bouwplaats zelf. Stedin startte daarom recent een initiatief om een nieuwe werkwijze te verkennen waarbij de regie over het aanlegproces van nutsvoorzieningen bij de woningbouwer komt te liggen. Door deze samenwerking kunnen bouwprojecten eerder worden opgeleverd. Tegelijkertijd verkennen we of deze werkwijze ook toepasbaar is om de transitie naar aardgasloos te kunnen faciliteren. De komende decennia moeten wij voor zo'n 6.000 woningen per maand op zoek naar een alternatief voor aardgas. Door ons werk anders te verdelen verwachten wij meer monteurscapaciteit vrij te spelen om die transitie voor elkaar te krijgen.

Strategische personeelsplanning

Eén ding is zeker: de komende jaren komt er eerder meer dan minder werk onze kant op. Het groeiend tekort aan vaktechnisch personeel vormt daarbij een uitdaging. Maar ook naar specialisten op het gebied van data en digitalisering en cyber security is meer vraag dan aanbod op de arbeidsmarkt. Op verschillende manieren proberen we nieuw personeel te werven en werknemers te behouden. Daarbij kijken we niet alleen naar jongeren die met een diploma hun opleiding afronden, maar ook naar bijvoorbeeld zij-instromers uit andere beroepsgroepen en statushoudende asielzoekers die worden (om)geschoold tot monteur in de Stedin bedrijfsschool.

Stedin Groep hanteert o.a. de volgende belangrijke prestatie-indicatoren voor beter netbeheer:

Prestatie indicatoren	Gerealiseerd eerste helft 2018	Doelstelling eerste helft 2018	Gerealiseerd heel 2017
Investeringsen	€ 282 miljoen	€ 261 miljoen	€ 490 miljoen
Klanttevredenheid (%) (excl. DNWG)*	68	> 67	66
Gemiddelde uitvalduur elektriciteit (excl. DNWG)	8,8 minuten	< 8,5 minuten	16,6 minuten
Gemiddelde uitvalduur gas (excl. DNWG)	17 seconden	< 30 seconden	40 seconden
Aantal aanbiedingen slimme meters	167.080	184.250	373.841
Realisatiegraad slimme meters (%)	82,1	> 82	78,5

* Percentage klanten dat de dienstverlening met een acht of hoger waardeert

Energietransitie mogelijk maken

Door te innoveren en met partners nauw samen te werken, willen we de energietransitie mogelijk maken. Belangrijke resultaten dit eerste halfjaar:

Klimaatakkoord

Een CO2-neutraal Nederland is geen eenvoudige opgave en vergt een brede maatschappelijke omslag. Daarbij gaat het op handen zijnde Klimaatakkoord, met in het kielzog de klimaattafels van minister Wiebes, ons helpen. Stedin is actief betrokken bij de tafels Gebouwde Omgeving,

Elektriciteit en Industrie. Een ding weten wij als netbeheerder zeker: vrijwel het hele energiesysteem in ons verzorgingsgebied gaat op de schop.

Een uitdaging die wij niet alleen aangaan, maar in samenwerking doen met lokale overheden, partners en klanten. De komende jaren, bij de uitvoering van het Klimaatakkoord, zal het gesprek nog intensiever moeten worden om op tijd duidelijk te krijgen welke plannen er zijn voor: laadinfrastructuur, elektrische bussen en vrachtverkeer, aardgasvrije wijken, wind- en zonneparken of de verduurzaming van de industrie. Alleen zo kan tijdens deze grootschalige en jarenlange operatie iedereen gebruik blijven maken van het meest betrouwbare energiesysteem ter wereld.

Samenwerken

Onlangs is een langgekoesterde wens van ons in vervulling gegaan; de aansluitplicht op het aardgasnet voor nieuwbouwwoningen is uit de wet geschrapt. Vooruitlopend op deze wetwijziging hebben wij met vijftig gemeenten en de provincies Zuid-Holland en Utrecht het convenant 'Aardgasvrije nieuwbouw' gesloten. Hierin bundelen gemeenten en Stedin Groep de krachten om projectontwikkelaars en hun opdrachtgevers ervan te overtuigen gebruik te maken van onze inkeerregeling en alsnog te kiezen voor een duurzaam alternatief in plaats van aardgas.

Met een aantal gemeenten zijn we al een stap verder met het aardgasvrij maken van bestaande woningen. Zo werken we in Utrecht samen met woningbouwcorporatie Mitros om het kookgas uit woningen in Utrecht-Overvecht te halen. Ook in Woerden werken we mee aan het aardgasvrij maken van het Schilderskwartier. Daarmee zetten we belangrijke stappen in onze zoektocht naar alternatieven voor aardgas.

Ook binnen Stedin Groep zoeken we de samenwerking op. Hoewel DNWG een separaat onderdeel is van Stedin Groep, werken DNWG en netbeheerder Stedin zoveel mogelijk samen. Zo voert DNWG veel werkzaamheden uit voor Stedin op het Zuid-Hollandse eiland Goeree-Overflakkee.

Innovatie

De toekomstige plannen uit het Klimaatakkoord op het gebied van wind- en zonne-energie leiden tot meer flexibiliteit in het aanbod van energie. Stedin ziet daarom mogelijkheden voor toepassingen als 'flexibiliteit' en 'blockchain'. In de eerste helft van 2018 hebben we voorbereidingen getroffen voor drie nieuwe pilots op deze

gebieden. Twee daarvan zijn gericht op het reduceren van toekomstige capaciteitsknelpunten in ons energienet, waarbij de hele marktketen betrokken wordt. De derde is een nieuwe pilot in de Gorinchemse wijk Hoog Dalem, waar door middel van blockchain burens aan elkaar energie kunnen leveren en hiermee flexibiliteit creëren. Dit doen we gezamenlijk met Energy Web Foundation.

Dit jaar publiceerden wij ook onze position paper Flexibiliteit waarin we ook de oproep doen om gezamenlijk een flexmarkt te realiseren. Hierin hebben wij onze kennis gebundeld uit de proeftuinen die we de afgelopen jaren in samenwerking met marktpartijen hebben uitgevoerd, onder andere in Hoog Dalem, Couperus, en Lombok. Ook voerden we het Flex Versnellingsprogramma uit om marktpartijen hun ideeën voor de inzet van flexibiliteit uit te laten testen in ons netgebied. De diverse pilots hebben bewezen dat het inzetten van flexibiliteit om kostenefficiënt knelpunten te voorkomen, technisch realiseerbaar is.

Waterstof

Uit onderzoek door onderzoeksinstituut KIWA uitgevoerd in opdracht van Netbeheer Nederland blijkt dat het bestaande gasnetwerk geschikt gemaakt kan worden voor het gebruik van waterstof. Stedin Groep onderzoekt samen met de TU Delft en netwerkbedrijven Enexis Groep en Alliander de toepassing van waterstof in de woning. Dat gebeurt bij de "Green Village". Stedin Groep ziet de potentie van waterstofgas als duurzaam alternatief in de verduurzaming van de gebouwde omgeving en ondertekende als lid van de Waterstof Coalitie ook het manifest 'Waterstof essentiële bouwsteen energietransitie'. Het gebruik ervan in het bestaande gasnet kan in specifieke gevallen uitkomst bieden. Denk bijvoorbeeld aan historische binnensteden met veel monumentale panden die niet goed te isoleren zijn en daarom ongeschikt zijn voor all-electric. Daarnaast zien we vooral voor de zware industrie waterstof als alternatief voor aardgas. In het Nederlandse Klimaatakkoord is afgesproken dat in 2030 voor 4 megaton aan CO2 wordt gereduceerd door de productie en inzet van waterstof.

Grootschalig aanbieden slimme meter

De eerste helft van 2018 kende enkele onvoorziene uitdagingen bij de aanbiedingen van slimme meters. Hierdoor lopen we achter op het gestelde doel voor 2018. In de tweede helft van 2018 worden extra middelen uitgetrokken om hierop zo veel mogelijk in te lopen.

Duurzame bedrijfsvoering

Als ambassadeur van de energietransitie streven we naar een duurzame bedrijfsvoering. Zo vergroenen we ons wagenpark door de komende jaren over te gaan op elektrisch rijden. Ook onze gebouwen worden verduurzaamd. Ons pas gerenoveerde kantoorpand in Utrecht is daarvan een voorbeeld. Een grote groene slag slaan we op het gebied van onze 'netverliezen'. Stedin heeft jaarlijks een netverlies van een miljard kilowattuur (1 TWh), net zoveel als het verbruik van heel Rotterdam in een jaar en goed voor een uitstoot van ruim 500 kiloton CO₂. Stedin en energieleverancier Eneco hebben recent een leveringsovereenkomst getekend voor 400 miljoen kilowattuur aan Hollandse wind. Hierdoor investeert Stedin in de verduurzaming van het Nederlandse energielandschap en is daarmee de eerste Nederlandse netbeheerder die zo'n contract aangaat met een leverancier.

De LTIR in het eerste half jaar van 2018 is hoger dan de doelstelling. Bij de meeste ongevallen is sprake van

uitglijden, vallen en struikelen. Het aantal incidenten gerelateerd aan de primaire bedrijfsvoering bleef beperkt.

Stedin Holding N.V. (voorheen Eneco Holding N.V.) heeft sinds 2001 een publieke corporate credit rating van kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P). Na splitsing van Eneco Groep heeft Stedin Holding N.V. haar S&P credit rating "A- with a stable outlook" behouden, die in september 2017 opnieuw bevestigd is, waarmee Stedin Groep een hoge mate van kredietwaardigheid heeft. Wij hebben als doel om het A-rating profiel –een minimale credit rating A/A2 met een 'stable outlook'- duurzaam in stand te houden. Hiermee is er voldoende bufferruimte om aan de minimale kredietwaardigheid vanuit het Besluit Financieel Beheer Netbeheerders (een minimale 'investment grade' rating van BBB/Baa2) te kunnen blijven voldoen. In de eerste helft van 2018 waren er geen wijzigingen in onze credit ratings.

Stedin Groep hanteert o.a. de volgende belangrijke prestatie-indicatoren voor duurzame bedrijfsvoering

Prestatie indicatoren	Gerealiseerd eerste helft 2018	Doelstelling eerste helft 2018	Gerealiseerd geheel 2017
Lost Time Injury Rate (LTIR) *	4,75	< 1,90	4,88
FFO/Netto Schuldpositie (%)**	12,3	> 13,2	12,2
Solvabiliteit (%)	43,3	> 42,8	43,3

* LTIR betreft het aantal bedrijfsongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren.

** Deze ratio wordt berekend volgens Standard & Poor's (S&P) methodiek. Funds From Operations (FFO) gedeeld door nettoschuldpositie. De FFO bestaat uit de EBITDA gecorrigeerd voor leasekosten, gecorrigeerde rentelasten en de belastinglast. De nettoschuldpositie is de som van de korte- en langetermijn rentedragende schulden, gecorrigeerd voor verplichtingen buiten de balans, de hybride lening en verminderd met liquide middelen.

Resultaten eerste halfjaar

Bedrijfsopbrengsten

De in het eerste halfjaar van 2018 gerealiseerde bedrijfsopbrengsten bedroegen € 655 miljoen, € 87 miljoen (15%) hoger dan de vergelijkbare periode in 2017. De bedrijfsopbrengsten groeiden ten opzichte van vorige jaar vrijwel geheel door de bijdrage van DNWG (€ 84 miljoen). In juni 2017 namen wij DNWG over van PEZM en vanaf het tweede kwartaal 2017 worden de resultaten van DNWG meegeconsolideerd in het resultaat van Stedin Groep.

De adoptie van de IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers' heeft geen materieel effect gehad op de hoogte van onze gerapporteerde opbrengsten. Stedin Groep past vanaf 1 januari 2018 IFRS 15 toe conform de aangepaste retrospectieve methode. De vooruitontvangen bedragen uit hoofde van aansluitkosten worden voortaan gepresenteerd

als netto-omzet, waardoor deze €10 miljoen hoger is dan onder de methodiek die in 2017 is gehanteerd (overige baten).

Bedrijfskosten

Ten opzichte van het eerste halfjaar 2017 zijn de bedrijfskosten met € 53 miljoen (11%) gestegen naar € 534 miljoen. De overname van DNWG in juni 2017 zorgde voor een stijging van € 74 miljoen. Gecorrigeerd voor het acquisitie-effect van DNWG daalden onze bedrijfskosten met € 21 miljoen ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2017. In de eerste helft van 2017 hadden wij incidenteel hogere kosten die samenhangen met de afsplitsing van het Energiebedrijf Eneco.

Financiële baten en lasten

Onze financiële lasten hebben met name betrekking op rentelasten van langlopende externe financieringen. De

netto financiële lasten over de eerste helft van 2018 bedroegen € 27 miljoen en zijn met € 14 miljoen (34%) gedaald ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Ondanks een stijging van onze rentedragende schulden, wisten we het gemiddelde rentepercentage op onze leningenportefeuille sterk terug te dringen, waardoor onze rentelasten in absolute zin toch daalden. Daarnaast is er een interest bate geboekt van € 10 miljoen die betrekking heeft op wettelijke rente inzake een vergoeding ontvangen na een langjarig dispuut waarbij het hof in Amsterdam in het voordeel van Stedin heeft beslist.

Belastingen

Het resultaat voor belastingen over de eerste helft van 2018 steeg met € 48 miljoen naar € 94 miljoen (2017: € 46 miljoen). De verschuldigde vennootschapsbelasting steeg met € 12 miljoen naar € 25 miljoen. De effectieve belastingdruk over de eerste helft van 2018 (uitgedrukt als percentage van het resultaat voor belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten) komt uit op 26,6% (2017: 28,3%).

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten

In het eerste helft van 2018 waren er geen resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten. De resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten bedroegen in de eerste helft van 2017 € 338 miljoen en hebben betrekking op de afsplitsing van het Energiebedrijf Eneco en op de verkoop van CityTec.

Investerings

De investeringen in materiële en immateriële vaste activa bedroegen in de eerste helft van 2018 € 284 miljoen, een stijging van € 77 miljoen (37%) ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2017 (€ 207 miljoen). Voor € 31 miljoen wordt deze stijging veroorzaakt door de investeringen van DNWG. Het merendeel van onze investeringen is gedaan in de distributienetten voor elektriciteit en gas en in de installatie van slimme meters. We ervaren duidelijk het aantrekken van de economie en de hogere bouwproductie en de daarmee samenhangende gestegen vraag naar nieuwe aansluitingen. Ook zien we toenemende klantaanvragen in aanloop naar de energietransitie. Een goed voorbeeld daarvan is de stijgende vraag naar aansluitingen voor laadpalen.

Financiering en liquiditeiten

Onze rentedragende schulden stegen met € 111 miljoen naar € 2.864 miljoen per 30 juni 2018 (ultimo 2017: € 2.753 miljoen). Onze liquide middelen per 30 juni 2018 bedroegen € 58 miljoen (ultimo 2017: € 73 miljoen). Naast

voornoemde liquide middelen heeft Stedin Groep de beschikking over een gecommiteerde kredietfaciliteit (RCF) ter grootte van € 600 miljoen (lopend tot juli 2024, waarvan niets is opgenomen) die gebruikt kan worden voor algemene operationele doeleinden, de financiering van werkkapitaal of de herfinanciering van schulden. Ook heeft Stedin Groep een ECP-programma ter grootte van € 750 miljoen waaronder per 30 juni 2018 € 120 miljoen uitstaat (ultimo 2017: € 25 miljoen). Met deze RCF en het ECP-programma zijn wij afdoende in staat om in onze eventuele acute liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Verkoop commercieel deel van Joulz Energy Solutions

In mei 2018 bereikten wij overeenstemming met Koninklijke VolkerWessels over de overname van de commerciële activiteiten van Joulz Energy Solutions (JES) door Visser & Smit Hanab, onderdeel van VolkerWessels. De commerciële activiteiten van JES passen niet langer binnen de nieuwe strategie van Stedin Groep. De gereguleerde activiteiten van JES zijn per 1 juli ondergebracht in Stedin Netbeheer BV. Het verkooptraject van de commerciële activiteiten van JES wordt in de tweede helft van 2018 afgerond. Met VolkerWessels menen wij een krachtige nieuwe eigenaar voor het commercieel deel van JES gevonden te hebben waardoor werkgelegenheid voor de 145 medewerkers wordt behouden.

De te verkopen activa en passiva van JES zijn in onze balans geclassificeerd als kortlopend en gepresenteerd als aangehouden voor verkoop. We verwachten de transactie in het derde kwartaal van 2018 af te ronden.

Rotterdam, 31 juli 2018

Raad van Bestuur,

Marc van der Linden, CEO (voorzitter)

Gerard Vesseur, CFO

Judith Koole, COO

David Peters, CTO

Geconsolideerde halfjaarcijfers 2018

- 11 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening**
- 12 Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten**
- 13 Geconsolideerde balans**
- 14 Geconsolideerd kasstroomoverzicht**
- 15 Geconsolideerd mutatie- overzicht groepsvermogen**
- 16 Geselecteerde toelichtingen op de geconsolideerde halfjaarcijfers**
 - 16 Grondslagen voor financiële verslaggeving
 - 18 Wijzigingen in verslaggevingsstandaarden
 - 21 Gesegmenteerde informatie
 - 23 Bedrijfscombinaties
 - 24 Activa aangehouden voor verkoop
 - 25 Financiering
 - 25 Reële waarde van financiële instrumenten
 - 26 Dividend
 - 26 Belasting

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

x € 1 miljoen	Toelichting	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Netto-omzet		647	545
Overige baten		8	23
Totaal bedrijfsopbrengsten		655	568
Personeelskosten		207	171
Kosten van inkoop en uitbesteed werk		174	141
Overige bedrijfskosten		92	109
Af: Geactiveerde productie eigen bedrijf		-85	-63
		388	358
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste activa en immateriële vaste activa		146	123
Totaal bedrijfskosten		534	481
Bedrijfsresultaat		121	87
Financiële baten en lasten		-27	-41
Resultaat voor belastingen		94	46
Belastingen	9	-25	-13
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		69	33
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		-	338
Resultaat na belastingen		69	371
Resultaatverdeling:			
Resultaat toe te rekenen aan houders van achtergestelde eeuwigdurende obligatielening van Stedin Holding N.V. (na belastingen)		6	6
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders van Stedin Holding N.V.		63	365
Resultaat na belastingen		69	371

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

x € 1 miljoen	Toelichting	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Resultaat na belastingen		69	371
Niet-gerealiseerde resultaten die niet via de winst-en-verliesrekening worden afgewikkeld (na belastingeffecten)			
Overige niet-gerealiseerde resultaten inzake afgestoten activiteiten		-	-4
Niet-gerealiseerde resultaten die wel via de winst-en-verliesrekening worden afgewikkeld			
Recycling beëindigde kasstroomafdekkingen Eneco		-	-32
Recycling beëindigde omrekeningsverschillen Eneco		-	-6
Ongerealiseerd resultaat kasstroomafdekking		-4	17
Ongerealiseerd resultaat hedgekosten	7	8	-
Uitgestelde belastingverplichtingen kasstroomafdekkingen / hedgekosten		-1	-4
Totaal niet-gerealiseerde resultaten		3	-29
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		72	342
Resultaatverdeling:			
Houders van achtergestelde eeuwigdurende obligatielening van Stedin Holding N.V. (na belastingen)		6	6
Aandeelhouders van Stedin Holding N.V.		66	336
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		72	342

Het overzicht van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten voor het eerste half jaar 2017 is aangepast om aan te sluiten op de presentatie zoals opgenomen in de jaarrekening 2017.

Geconsolideerde balans

x € 1 miljoen	Toelichting	Per 30 juni 2018	Per 31 december 2017 aangepast *
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa		6.278	6.140
Immateriële vaste activa		97	95
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		6	6
Financiële vaste activa			
- Afgeleide financiële instrumenten		7	9
- Overige financiële vaste activa		11	9
Totaal vaste activa		6.399	6.259
Vlottende activa			
Activa aangehouden voor verkoop	5	23	-
Voorraden		40	38
Actuele belastingvorderingen		24	-
Handelsdebiteuren en overige vorderingen		178	181
Afgeleide financiële instrumenten		8	-
Liquide middelen		58	73
Totaal vlottende activa		331	292
TOTAAL ACTIVA		6.730	6.551
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders		2.119	2.081
Achtergestelde eeuwigdurende obligatielening		509	501
Totaal groepsvermogen		2.628	2.582
Langlopende verplichtingen			
Personeelsvoorzieningen		17	21
Overige voorzieningen		22	22
Uitgestelde belastingverplichtingen		261	257
Afgeleide financiële instrumenten		57	71
Rentedragende schulden		2.220	2.674
Vooruitontvangen opbrengsten		595	538
Overige schulden		2	2
Totaal langlopende verplichtingen		3.174	3.585
Kortlopende verplichtingen			
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	5	9	-
Personeelsvoorzieningen		4	2
Overige voorzieningen		1	1
Rentedragende schulden		644	79
Actuele belastingverplichtingen		-	8
Handelscrediteuren en overige schulden		270	294
Totaal kortlopende verplichtingen		928	384
TOTAAL PASSIVA		6.730	6.551

* Zie toelichting 4 inzake de aanpassing als een gevolg van wijzigingen tussen de definitieve en voorlopige verwerking van de overname van DNWG.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

x € 1 miljoen	Eerste halfjaar 2018	Eerste halfjaar 2017
Resultaat na belastingen	69	371
Aanpassingen voor:		
· Financiële baten en lasten in het resultaat	27	40
· Belastingen ten laste van het resultaat	25	27
· Herwaarderings uit hoofde van beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-292
· Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste en immateriële activa	146	148
· Resultaat bij verkoop materiële en immateriële vaste activa	-	-4
· Mutatie werkkapitaal	-22	-73
· Amortisatie bijdrage aansluitkosten	-10	-6
· Mutatie voorzieningen, afgeleide financiële instrumenten en overige	62	-163
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	297	48
Betaalde rente	-42	-45
Ontvangen (-betaalde) vennootschapsbelasting	-51	-3
Kasstroom uit operationele activiteiten	-93	-48
Nieuw verstrekte leningen	-2	-2
Aflossing verstrekte leningen	-	1
Acquisitie dochterondernemingen	-	-442
Desinvestering dochterondernemingen	-	-435
Investeringen materiële vaste activa	-282	-213
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	4
Investeringen immateriële vaste activa	-2	-2
Kasstroom uit (de) investeringsactiviteiten	-286	-1.089
Dividendbetalingen	-28	-99
Aflossing langlopende rentedragende schulden	-	-210
Aflossing kortlopende rentedragende schulden	-395	-233
Nieuw verkregen langlopende rentedragende schulden	-	244
Nieuw verkregen kortlopende rentedragende schulden	490	993
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	67	695
Mutatie liquide middelen	-15	-394
Saldo liquide middelen per 1 januari	73	420
Saldo liquide middelen per 30 juni	58	26

In bovenstaand kasstroomoverzicht zijn de kasstromen van Eneco Groep N.V. en CityTec B.V. opgenomen voor de periode dat deze onderdeel van Stedin Groep uitmaakten. Het kasstroomoverzicht voor het eerste half jaar 2017 is aangepast om aan te sluiten op de presentatie zoals opgenomen in de jaarrekening 2017.

Geconsolideerd mutatie-overzicht groepsvermogen

x € 1 miljoen	Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders Stedin Holding N.V.										Totaal groepsvermogen
	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agio-reserve	Herwaarderings-reserve	Reserve omrekenings-verschillen	Reserve kasstroom afdelk-ingen	Reserve hedge-kosten	Ingehouden resultaten	Onverdeeld resultaat	Obligatielening	Minderheidsbelangen	
Per 1 januari 2017	497	381	702	6	-30	-	3.063	187	501	3	5.310
Resultaat na belastingen eerste halfjaar 2017	-	-	-	-	-	-	-	365	6	-	371
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-6	-19	-	-4	-	-	-	-29
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-6	-19	-	-4	365	6	-	342
Transacties met aandeelhouders											
Dividend	-	-	-	-	-	-	-100	-	-	-	-100
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Afstoten belang aangehouden voor uitkering aan aandeelhouders	-	-381	-	-	-	-	-2.696	-	-	-3	-3.080
Totaal transacties met aandeelhouders	-	-381	-	-	-	-	-2.796	-	2	-3	-3.178
Overige											
Winstbestemming 2016	-	-	-	-	-	-	187	-187	-	-	-
Vrijval herwaarderingsreserve als gevolg van afschrijvingen netwerken gereguleerd	-	-	-17	-	-	-	17	-	-	-	-
Totaal overige	-	-	-17	-	-	-	204	-187	-	-	-
Per 30 juni 2017	497	-	685	-	-49	-	467	365	509	-	2.474
Resultaat na belastingen tweede halfjaar 2017*	-	-	-	-	-	-	-	46	6	-	52
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	86	-	-16	-	-	-	-	-	70
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	86	-	-16	-	-	46	6	-	122
Transacties met aandeelhouders											
Vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	-16	-	-16
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Totaal transacties met aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-	-	-14	-	-14
Vrijval herwaarderingsreserve als gevolg van afschrijvingen netwerken gereguleerd	-	-	-27	-	-	-	27	-	-	-	-
Totaal overige	-	-	-27	-	-	-	27	-	-	-	-
Per 31 december 2017	497	-	744	-	-65	-	494	411	501	-	2.582
Resultaat na belastingen eerste halfjaar 2018	-	-	-	-	-	-	-	63	6	-	69
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-3	6	-	-	-	-	-	3
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-3	6	-	63	6	6	-	72
Transacties met aandeelhouders											
Dividend met betrekking tot 2017	-	-	-	-	-	-	-28	-	-	-	-28
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Totaal transacties met aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-28	-	2	-	-26
Overige											
Winstbestemming 2017	-	-	-	-	-	-	383	-383	-	-	-
Vrijval herwaarderingsreserve als gevolg van afschrijvingen netwerken gereguleerd	-	-	-15	-	-	-	15	-	-	-	-
Totaal overige	-	-	-15	-	-	-	398	-383	-	-	-
Per 30 juni 2018	497	-	729	-	-68	6	892	63	509	-	2.628

* Zie toelichting 4 inzake de aanpassing als een gevolg van wijzigingen tussen de definitieve en voorlopige verwerking van de overname van DNWG.

Geselecteerde toelichtingen op de geconsolideerde halfjaarcijfers

1. Grondslagen voor financiële verslaggeving

1.1. Algemene informatie

Stedin Holding N.V. (hierna 'Stedin Groep') is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht, statutair gevestigd te Rotterdam, houdstermaatschappij van dochterondernemingen en geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24306393.

De belangrijkste activiteit van Stedin Groep is het realiseren van een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening. Dit doen de netbeheerders van Stedin Groep, Stedin Netbeheer en Enduris, enerzijds door het aanleggen, beheren en toekomstbestendig maken van de elektriciteits- en gasnetten en anderzijds door het faciliteren van de energiemarkt. Stedin Netbeheer is actief in de provincies Zuid-Holland, Utrecht en in delen van de regio's Noordoost-Friesland en Kennemerland. Enduris is actief in de provincie Zeeland. Dochteronderneming Joulz Energy Solutions is specialist in het ontwerpen, bouwen en onderhouden van complexe midden- en hoogspanningsinstallaties. Dit bedrijf helpt netbeheerders, spoorbeheerders, energieopwekkers en zakelijke klanten met uitdagingen die de energietransitie met zich meebrengt. Dochterondernemingen Joulz Infradiensten, Joulz Meetbedrijf en DNWG Infra verlenen diensten met betrekking tot energie infrastructuur aan zakelijke klanten. Utility Connect is een joint operation met Alliander op het gebied van datacommunicatie voor de slimme meter.

Stedin Netbeheer en Enduris opereren naast vijf andere Nederlandse regionale netbeheerders in een gereguleerde markt. Iedere regionale netbeheerder is een monopolist binnen zijn verzorgingsgebied. Regulering houdt in dat de taken die de netbeheerder uitvoert bij wet bepaald zijn en de tarieven bepaald worden door de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Het reguleringsmodel stimuleert netbeheerders door middel van een maatstafmodel zo goed (efficiënt en kwalitatief) mogelijk te presteren.

Dit halfjaarbericht omvat de financiële gegevens van Stedin Groep over het eerste halfjaar van 2018. Op deze halfjaarcijfers heeft geen accountantscontrole noch beoordeling door een onafhankelijke accountant plaatsgevonden.

Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen opgenomen in miljoenen euro.

De halfjaarcijfers zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving'. Dit bericht bevat niet alle informatie die normaal gesproken opgenomen is in een jaarrekening. Het halfjaarbericht dient dan ook gezamenlijk met de jaarrekening 2017 gelezen te worden.

Het halfjaarbericht omvat dezelfde waarderingsgrondslagen en de grondslagen voor consolidatie als in de geconsolideerde jaarrekening 2017, met uitzondering van de invloeden van nieuwe of gewijzigde grondslagen, standaarden en interpretaties zoals vermeld in toelichting 1.4 'Nieuwe of gewijzigde IFRS standaarden 2018'.

1.2. Gebeurtenissen en transacties gedurende het eerste halfjaar in 2018

Stedin heeft in mei 2018 een overeenkomst getekend om de niet-gereguleerde activiteiten van Joulz Energy Solutions B.V. (JES) in de tweede helft van 2018 te verkopen aan Visser & Smit Hanab. Zie toelichting 5, 'Activa aangehouden voor verkoop'.

Per 1 april 2018 zijn Stedin Netbeheer B.V. en Stedin Operations B.V. gefuseerd, met financieel effect per 1 januari 2018. Deze intra-groep transactie heeft geen invloed op het geconsolideerde vermogen en resultaat van de groep.

Verder hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen en transacties voor gedaan die het halfjaarresultaat van Stedin Groep in materiële zin hebben beïnvloed.

1.3. Schattingswijzigingen

Voor het opmaken van deze halfjaarcijfers zijn schattingen, aannames en veronderstellingen gedaan door het management, die van invloed zijn op de verantwoorde bedragen. Er hebben zich gedurende de eerste helft van 2018 geen significante schattingswijzigingen voorgedaan ten opzichte van de schattingen in de 2017 jaarrekening die verdere toelichting behoeven, anders dan degene die betrekking hebben op de verwerking van de overname van Zeeuwse Netwerkhouding. Deze staan vermeld in toelichting 4 'Bedrijfscombinaties'.

1.4. Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden 2018

Nieuwe en gewijzigde standaarden welke toegepast worden door Stedin Groep

De volgende nieuwe of gewijzigde IFRS standaarden zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2018:

- IFRS 9 'Financial Instruments'
- IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers'

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling alsmede de impact van deze nieuwe standaarden zijn toegelicht in toelichting 2 'Wijzigingen in verslaggevingsstandaarden'.

De overige nieuwe of gewijzigde IFRS standaarden die effectief zijn per 1 januari 2018 hebben geen significante impact en vereisen geen aanpassing van de cijfers.

Impact van standaarden welke uitgebracht zijn maar nog niet door de groep worden toegepast

IFRS 16 'Leases' heeft als ingangsdatum 1 januari 2019. IFRS 16 zal er toe leiden dat nagenoeg alle lease-contracten gewaardeerd zullen worden in de balans. Het onderscheid tussen financiële en operationele lease zal vervallen voor lessees. Onder de nieuwe standaard worden voor leasecontracten zowel een actief als een financiële verplichting voor huur- of leasebetalingen opgenomen op de balans tegen hun contante waarde. Vrijstellingen betreffen leases met een lage waarde en kortlopende leases.

De verwerkingswijze voor lessors zal niet significant wijzigen.

Als gevolg van IFRS 16 zal het balanstotaal stijgen. In de winst- en verliesrekening zal een verschuiving optreden van operationele kosten naar amortisatie en financiële lasten. Stedin Groep zal de analyse van de impact van IFRS 16 in de tweede helft van 2018 afronden. Derhalve is de exacte impact van IFRS 16 op dit moment nog niet bekend.

2. Wijzigingen in verslaggevingsstandaarden

2.1. IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers' - Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Stedin Groep past vanaf 1 januari 2018 IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers' toe. In IFRS 15 wordt een vijfstappenmodel geïntroduceerd voor de verwerking van omzet uit contracten met klanten. Het startpunt is de beoordeling in hoeverre er sprake is van een contract met een klant en welke separate prestatieverplichtingen er kunnen worden geïdentificeerd. Vervolgens dient de transactieprijs te worden bepaald en gealloceerd aan elke separate prestatieverplichting. De opbrengst dient te worden verantwoord op het moment dat Stedin Groep een prestatieverplichting vervult en de klant de beschikkingsmacht heeft verkregen over de activa en services.

Omzetbegrip

Opbrengsten die resulteren uit contracten met klanten worden als netto-omzet in de winst- en verliesrekening gepresenteerd. Alle overige opbrengsten worden als overige baten verantwoord. Afhankelijk van de situatie en het contract met de afnemer kunnen de opbrengsten op schattingen zijn gebaseerd. De opbrengsten worden grotendeels maandelijks gefactureerd. De opbrengsten hebben geen significante financieringscomponent. Betaling vindt in principe plaats binnen de reguliere betalingstermijnen van Stedin Groep.

Gereguleerd domein

De contracten met klanten voor gas- en elektriciteitsdiensten hebben ieder in principe één prestatieverplichting, namelijk het transport van gas, respectievelijk elektriciteit. Meterdiensten (kleinverbruik) en diensten voor nieuwe aansluitingen (klein- en grootverbruik) zijn zeer nauw verbonden met het transport, omdat zonder deze diensten geen transport mogelijk is. De klant ontvangt en consumeert simultaan alle voordelen van de prestatie die Stedin Groep gedurende de periode levert. Derhalve vindt de opbrengstverantwoording voor transport- en meterdiensten gespreid over het jaar plaats. Afhankelijk van de dienst worden de opbrengsten lineair of op basis van het getransporteerde volume verantwoord gedurende het jaar. De klantbijdragen voor aansluitkosten worden als vooruitontvangen bedragen gepassiveerd op de balans en kwalificeren als contractverplichtingen. Deze vooruitontvangen bedragen vallen vrij in de netto-omzet in de periode waarop zij betrekking hebben.

Commercieel domein

Opbrengsten worden hoofdzakelijk op projectbasis uitgevoerd en verantwoord op basis van de voortgang van de verrichte werkzaamheden en de overeengekomen tarieven. De voortgang wordt gebaseerd op de bestede kosten ten opzichte van de totale kosten. Voor de bestede kosten heeft Stedin Groep de prestatieverplichting vervuld. Het saldo van de nog te factureren of vooruitgefactureerde bedragen ten opzichte van de waarde van de door Stedin Groep vervulde prestatieverplichtingen (contractactiva respectievelijk contractverplichtingen) worden verantwoord onder de overige vorderingen en schulden.

2.2. IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers' - Impact analyse

Impact op de opname, waardering en presentatie van contracten met klanten

Stedin Groep past vanaf 1 januari 2018 IFRS 15 toe conform de aangepaste retrospectieve methode. Hierbij heeft Stedin Groep contracten beoordeeld die nog niet zijn afgewikkeld op 1 januari 2018. Stedin Groep concludeert dat de bepalingen in IFRS 15 niet leiden tot materiële wijzigingen in de opbrengstverantwoording van 2018 ten opzichte van die van vorig jaar. Derhalve behoeft het eigen vermogen van Stedin Groep per 1 januari 2018 geen aanpassing.

De vooruitontvangen bedragen uit hoofde van aansluitkosten worden gepresenteerd als netto-omzet, waardoor deze € 10 miljoen hoger zijn dan onder de methodiek die in 2017 is gehanteerd (overige baten).

Stedin Groep heeft de presentatie van contractactiva en -verplichtingen ongewijzigd gelaten. Per 1 januari 2018 zijn contractactiva opgenomen onder de overige vorderingen uit hoofde van onderhandenwerkposities en nog te factureren bedragen voor energiedistributie voor € 37 miljoen. De contractverplichtingen per 1 januari 2018 bedragen € 560 miljoen, waarvan lange termijn € 538 miljoen en korte termijn € 22 miljoen. Het langetermijndeel is opgenomen onder vooruitontvangen opbrengsten en bestaat uit klantbijdragen voor aansluitkosten. Het kortetermijndeel is opgenomen onder overige schulden en bestaat uit vooruitontvangen bedragen van opdrachtgevers voor infraprojecten en uit het kortlopende deel van de klantbijdragen voor aansluitkosten.

Per 30 juni 2018 bedragen de contractactiva € 39 miljoen. De contractverplichtingen bedragen € 617 miljoen, waarvan lange termijn € 595 miljoen en korte termijn € 22 miljoen.

2.3. IFRS 9 'Financial Instruments' – Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

IFRS 9 'Financial Instruments' stelt een alomvattend kader voor de classificatie, presentatie, opname en waardering voor alle financiële activa en financiële verplichtingen en vervangt de bestaande regelgeving in IAS 39 'Financial Instruments: Recognition and Measurement'. De standaard bevat onder andere gewijzigde bepalingen voor de classificatie van financiële activa en verplichtingen die meer aansluiten bij het ondernemingsmodel. Verder bevat IFRS 9 nieuwe regels omtrent bijzondere waardeverminderingen van financiële activa op basis van een 'expected loss'-model in plaats van een 'incurred loss'-model. Daarnaast zijn de bepalingen voor hedge accounting aangepast om beter aan te sluiten bij het risicobeleid van ondernemingen en zijn deze minder rigide.

Stedin Groep past de wijzigingen met betrekking tot hedge accounting prospectief toe vanaf 1 januari 2018 conform de overgangsbepalingen in IFRS 9. De overige bepalingen van IFRS 9 zijn retrospectief toegepast waarbij gebruikt wordt gemaakt van de faciliteit om vergelijkende cijfers voor 2017 niet aan te passen.

Classificatie en waardering

Stedin Groep's doelstelling voor het aanhouden van financiële activa en verplichtingen met uitzondering van derivaten is om contractuele kasstromen te ontvangen ("business model test"). Verder voldoen de financiële instrumenten aan de zogenaamde "SPPI test", waarbij kasstromen worden gegenereerd die uitsluitend betalingen zijn van de hoofdsom en rente. Derhalve worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Interestbaten en -lasten die samenhangen met deze financiële instrumenten zijn gebaseerd op de effectieve interestmethode en worden verantwoord als financiële baten en lasten in de winst-en verliesrekening. Bijzondere waardeverminderingen van contractactiva en van financiële activa gewaardeerd op basis van geamortiseerde kostprijs worden direct geboekt bij het ontstaan van het actief op basis van toekomstverwachtingen omtrent het kredietrisico en bij een significante stijging van het kredietrisico (het "expected loss model"). Voor handelsvorderingen en contractactiva wordt de "simplified expected credit loss" model toegepast, waarbij gebruik wordt gemaakt van een voorzieningenmatrix. Hierbij wordt gekeken naar de relatie tussen de mate van achterstalligheid en het optreden van kredietverliezen zowel met betrekking tot het verleden als ook met betrekking tot toekomstverwachtingen omtrent het kredietrisico over de hele levensduur. Bijzondere waardeverminderingen op deze vorderingen worden gepresenteerd als separate post in de winst-en verliesrekening.

Cash flow hedge accounting

Stedin Groep gebruikt derivaten voor het afdekken van valuta- en renterisico's van schuldinstrumenten. Deze derivaten kwalificeren allen voor hedge accounting. Stedin Groep heeft geen derivaten met een speculatief karakter.

Het effectieve deel van de reële waardemutaties van valutaderivaten die kwalificeren voor hedge accounting worden verantwoord in de kasstroomafdekkingsreserve in het eigen vermogen. Waardemutaties die samenhangen met het ineffektieve deel worden direct in de winst-en verliesrekening verantwoord. Stedin Groep past de faciliteit toe om de effectiviteit van de hedgerelatie te bepalen op basis van spotkoersen om het risico op ineffectiviteit van de hedge te beperken. Veranderingen in de marktwaarde van de forward component worden als hedgekosten geaccumuleerd in een

afzonderlijke eigenvermogenscomponent in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten. Basisspreadcomponenten volgen dezelfde accountingmethodiek als forwardcomponenten.

Waardemutaties die samenhangen met het effectieve deel van interest rate swaps worden verantwoord in de winst-en verliesrekening op hetzelfde moment als de interestkosten worden verantwoord op het gehedgde schuldinstrument.

Indien een derivaat afloopt, beëindigd of verkocht wordt, dan wel de hedge niet meer kwalificeert voor hedge accounting, vallen de geaccumuleerde bedragen in de hedge reserves in het eigen vermogen vrij in de winst-en verliesrekening op het moment dat de kasstroom plaatsvindt.

2.4. IFRS 9 'Financial Instruments' - Impact analyse

Classificatie en waardering

De gewijzigde bepalingen voor classificatie van financiële activa en verplichtingen leiden niet tot een andere waardering; de financiële activa en verplichtingen blijven met uitzondering van derivaten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Wel heeft Stedin Groep een impact geconstateerd als gevolg van de nieuwe regels omtrent bijzondere waardeverminderingen van financiële instrumenten. Waar IAS 39 uitgaat van een "incurred loss" -model waarbij waardeverminderingen worden geboekt als ze zijn opgetreden, gaat IFRS 9 uit van een "expected loss" -model waarbij bijzondere waardeverminderingen worden geboekt direct bij het ontstaan van het actief op basis van de huidige kredietkenmerken en toekomstverwachtingen omtrent het kredietrisico en bij een significante stijging van het kredietrisico. Op basis van de analyse die Stedin Groep heeft uitgevoerd, is het effect op het eigen vermogen per 1 januari 2018 nihil.

Cash flow hedge accounting

Stedin Groep's riskmanagement strategieën en hedgedocumentatie voldoen aan de vereisten van IFRS 9. De derivaten die aanwezig waren per 31 december 2017 kwalificeren ook onder IFRS 9 voor cash flow hedge accounting. IFRS 9 leidt niet tot wijzigingen in de waardering en resultaatverantwoording op dit gebied.

Wel constateert Stedin Groep een wijziging in de presentatie van de kasstroomafdekkingsreserve in het eigen vermogen. Stedin past vanaf 2018 de faciliteit toe om de effectiviteit van de hedgerelatie te bepalen op basis van spotkoersen om het risico op ineffectiviteit van de hedge te beperken. In 2017 werden hiervoor forwardkoersen gebruikt. De forwardcomponent van het derivaat wordt vanaf 2018 verantwoord als hedgekosten. Eventuele basisspreadcomponenten in een derivaat volgen dezelfde accountingmethodiek. Voor de eerste helft van 2018 bedraagt dit € 6 miljoen (inclusief belastingeffect) en wordt verwezen naar het [Geconsolideerd mutatie- overzicht groepsvermogen](#).

Zie toelichting 7 'Reële waarde van financiële instrumenten'.

3. Gesegmenteerde informatie

Bedrijfssegmenten worden onderscheiden in overeenstemming met de bestuurlijke en interne rapportagestructuur van Stedin Groep en zijn niet gewijzigd ten opzichte van de 2017 jaarrekening van Stedin Groep. De segmenten zijn:

Segment Stedin

Het bedrijfssegment Stedin bestaat uit het gereguleerde domein: de netbeheerder Stedin. Stedin beheert de gas- en elektriciteitsnetten in haar verzorgingsgebied.

Segment Joulz

Het segment Joulz betreft Joulz Energy Solutions B.V., expert in ontwerp, aanleg en beheer van complexe midden- en hoogspanningsinstallaties.

Het gereguleerde gedeelte van het segment Joulz blijft per 30 juni 2018 achter bij Stedin Groep en wordt per 1 juli 2018 ondergebracht bij Stedin Netbeheer B.V. Het commerciële gedeelte staat verantwoord als aangehouden voor verkoop per 30 juni 2018.

Segment DNWG

Het bedrijfssegment DNWG is de entiteit DNWG Groep N.V. dat bestaat uit de netbeheerder Enduris B.V. die de gas- en elektriciteitsnetten in de provincie Zeeland beheert, DNWG Infra B.V. (voorheen DELTA Infra B.V.) dat de niet-gereguleerde infrastructuurdienstverlening op het gebied van elektriciteit, gas, water en data verzorgt, DNWG Warmte B.V. dat infrastructuurverlening op het gebied van warmte verzorgt. DNWG is sinds 13 juni 2017 onderdeel van de Stedin Groep. De financiële informatie van DNWG is vanaf 30 juni 2017 opgenomen in de cijfers van Stedin Groep. Het verschil tussen overnamedatum (13 juni 2017) en aanvang verwerking (30 juni 2017) heeft geen materiële impact op het vermogen en het resultaat van Stedin Groep. In de laatste twee weken van juni 2017 hebben er geen materiële of bijzondere gebeurtenissen plaatsgevonden.

Segment 'Overige en eliminaties'

De belangrijkste onderdelen van het segment 'Overige en eliminaties' zijn de infrastructurele diensten en meet- en stoomnetwerkdiensten van Joulz Diensten, tot 31 maart 2017 de activiteiten van CityTec, intercompany eliminaties en de holding. Daarbij bevat dit segment de beëindigde bedrijfsactiviteiten van het afgesplitste energiebedrijf Eneco tot en met 31 januari 2017. Overige onderdelen zijn - gezien de niet-materiële omvang - niet zelfstandig als een 'rapportagesegment' aan te merken volgens de criteria van IFRS 8 'Operating Segments' en derhalve hierin verwerkt.

De balansen per operationeel segment worden niet periodiek gerapporteerd in de interne managementinformatie en daarom heeft Stedin Groep besloten om deze niet toe te lichten. De waarderingsgrondslagen van de jaarrekening van de Groep worden ook voor de segmentrapportage gehanteerd.

De bedrijfsresultaten hebben geen cyclisch karakter en worden niet in materiele zin beïnvloed door seizoensinvloeden.

3.1. Opbrengsten en bedrijfsresultaat per segment

Stedin Groep is uitsluitend in Nederland actief en de opbrengsten van Stedin Groep worden volledig gerealiseerd in Nederland. Conform de vereisten van IFRS 15, disaggregeert de volgende tabel de netto-omzet van het eerste half jaar in 2018 in categorieën die verbeelden hoe de aard, omvang, timing en onzekerheid van de omzet en kasstromen worden beïnvloed door economische factoren. Hierbij heeft Stedin Groep voor het gereguleerde domein zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de periodieke rapportages die vereist zijn door de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De tabel bevat ook een reconciliatie van de gedisaggregeerde omzet met de segmentinformatie op basis van de bestuurlijke en interne rapportagestructuur:

Eerste halfjaar 2018 x € 1 miljoen	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten en eliminaties	Totaal
Netto-omzet					
-Transport-, aansluit- en meetdiensten Elektriciteit	340	-	42	11	393
-Transport-, aansluit- en meetdiensten Gas	162	-	15	-	177
-Infradiensten en overige	18	21	26	12	77
Overige baten	12	51	1	-56	8
Totaal bedrijfskosten	-302	-70	-59	43	-388
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties op materiële en immateriële vaste activa	-127	-	-15	-4	-146
Bedrijfsresultaat	103	2	10	6	121
Financiële baten en lasten	-6	-	-	-21	-27
Resultaat voor belastingen	97	2	10	-15	94
Belastingen	-23	-	-2	-	-25
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	74	2	8	-15	69
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-	-	-
Resultaat na belastingen	74	2	8	-15	69

De opbrengsten en resultaten in de eerste helft van 2017 op basis van de bestuurlijke en interne rapportagestructuur zijn:

Eerste halfjaar 2017 x € 1 miljoen	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten en eliminaties	Totaal
Netto-omzet	487	36	-	22	545
Overige baten	30	48	-	-55	23
Totaal bedrijfskosten	-320	-80	-	42	-358
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties op materiële en immateriële vaste activa	-119	-	-	-4	-123
Bedrijfsresultaat	78	4	-	5	87
Financiële baten en lasten	-21	-	-	-20	-41
Resultaat voor belastingen	57	4	-	-15	46
Belastingen	-13	-1	-	1	-13
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	44	3	-	-14	33
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-	338	338
Resultaat na belastingen	44	3	-	324	371

Het segment Joulz in de vergelijkende cijfers is aangepast ten opzichte van het halfjaarbericht van Stedin Groep 2017. Het segment Joulz bestaat nu enkel uit de cijfers van Joulz Energy Solutions, conform het jaarverslag van Stedin Groep 2017. De activiteiten van de meet- en stoomnetwerkdiensten van Joulz vallen conform het jaarverslag 2017 onder het segment 'Overige activiteiten en eliminaties'.

3.2. Overige gegevens per segment

Per 30 juni 2018 x € 1 miljoen	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten en eliminaties	Totaal
Investerings in materiële en immateriële vaste activa	250	-	31	3	284
Afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	-127	-	-15	-4	-146

Per 30 juni 2017 x € 1 miljoen	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten en eliminaties	Totaal
Investerings in materiële en immateriële vaste activa	203	-	-	4	207
Afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	-119	-	-	-4	-123

4. Bedrijfscombinaties

Aankoop Zeeuwse Netwerkhouding N.V.

Op 13 juni 2017 heeft Stedin Holding N.V. alle aandelen van Zeeuwse Netwerkhouding N.V. (DNWG) gekocht en volledige zeggenschap verkregen. De 636 medewerkers van DNWG zijn werkzaam in de bedrijfsonderdelen Enduris B.V. (regionale netbeheerder) en DELTA Infra B.V. DNWG is gepositioneerd als apart segment binnen Stedin Groep.

De waardering van de activa en verplichtingen is in de 2017 geconsolideerde jaarrekening op voorlopige basis opgenomen. De voorlopige goodwill is destijds nog niet gealloceerd aan kasstroom genererende eenheden. Reden hiervoor is dat Stedin Groep haar analyse van de synergievoordelen nog niet volledig afgerond had en nog niet alle identificeerbare activa en passiva op reële waarde heeft kunnen waarderen.

Stedin Groep heeft de Purchase Price Allocation (PPA) alsmede de analyse van de synergievoordelen in de eerste helft van 2018 afgerond. De definitieve goodwill is, op basis van de synergievoordelen, gealloceerd aan Stedin Netbeheer voor € 30 miljoen en aan DNWG voor € 47 miljoen. De aanpassingen ten opzichte van de voorlopige verwerking in de 2017 jaarrekening zijn retrospectief verwerkt in de vergelijkende cijfers van dit halfjaarbericht conform de eisen van IFRS 3. Het effect van de retrospectieve verwerking betreft een lager netto resultaat van € 1 miljoen voor 2017.

Allocatie van de overnamesom Zeeuwse Netwerk Holding N.V. x € 1 miljoen	Definitief	Voorlopig	Vershil
Activa			
Materiële vaste activa: netwerken, aansluitingen en slimme meters	627	621	6
Immateriële vaste activa	9	10	-1
Uitgestelde belastingvorderingen	9	8	1
Financiële vaste activa	5	4	1
Liquide middelen	13	13	-
Totaal activa	663	656	7
Verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen	150	150	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	33	28	5
Voorzieningen	15	15	-
Vooruitontvangen bedragen	71	71	-
Werkkapitaal	16	20	-4
Totaal verplichtingen	285	284	1
Netto verworven activa	378	372	6
Totale overnameprijs	455	455	-
Goodwill	77	83	-6

Per einde van de rapportageperiode zijn er geen indicaties aanwezig voor bijzondere waardeverminderingen. Derhalve is geen impairmentanalyse uitgevoerd.

5. Activa aangehouden voor verkoop

Begin 2018 heeft Stedin Groep besloten om de activiteiten in het commerciële domein van het segment Joulz Energy Solutions B.V. (JES) af te stoten. Gezien de beperkte omvang van de af te stoten activiteiten zijn deze verantwoord als activa aangehouden voor verkoop, en niet als beëindigde bedrijfsactiviteiten. De gereguleerde activiteiten van JES blijven binnen Stedin Groep. Stedin Groep heeft in mei 2018 een verkoopovereenkomst getekend met Visser & Smit Hanab. De verkoop zal plaatsvinden in de tweede helft van 2018. Derhalve zijn de activa en passiva die gerelateerd zijn aan de verkooptransactie in dit halfjaarbericht separaat in de balans geclassificeerd als 'activa/ verplichtingen aangehouden voor verkoop'.

De overige activa aangehouden voor verkoop betreffen bedrijfsterreinen en panden.

De waarderingen van alle activa aangehouden voor verkoop hebben niet geleid tot een afwaardering naar lagere marktwaarde onder aftrek van verkoopkosten, aangezien de verkoopprijzen hoger liggen dan de huidige boekwaarden. Het effect op het nettoresultaat is nihil.

6. Financiering

Gedurende het eerste half jaar in 2018 heeft Stedin Groep geen nieuwe financieringen aangetrokken dan wel afgelost, behalve het deel dat betrekking heeft op het ECP-programma ten behoeve van het managen van de kortetermijnliquiditeitspositie. Per 30 juni 2018 stond er € 120 miljoen uit onder het ECP-programma. Ultimo 2017 was dit € 25 miljoen.

7. Reële waarde van financiële instrumenten

Reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen om een actief te verkopen of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een reguliere transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum. De reële waarde kan op verschillende wijzen worden bepaald en afhankelijk het gebruik van observeerbare gegevens wordt de waarde gerubriceerd in de volgende categorieën:

Niveau 1

Onder niveau 1 worden financiële instrumenten verantwoord waarvan de reële waarde is gebaseerd op niet aangepaste marktprijzen van gelijke instrumenten in actieve markten.

Niveau 2

Onder niveau 2 worden financiële instrumenten verantwoord met een reële waarde gebaseerd op marktprijzen of prijsopgaven aangevuld met andere beschikbare informatie. Bij de waarderingsmethodiek wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van observeerbare marktprijzen. Contracten voor afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd middels afstemming met de tegenpartij, waarbij observeerbare forwardcurves van rente en valuta worden gehanteerd.

Niveau 3

Onder niveau 3 worden financiële instrumenten verantwoord die zijn gewaardeerd op basis van berekeningen waarin één of meer significante inputfactoren niet zijn gebaseerd op objectieve marktdata.

De specificatie van de reële waarde van financiële instrumenten voor zover deze significant afwijkt van de boekwaarde is als volgt:

x € 1 miljoen	Activa per 30 juni 2018	Verplichtingen per 30 juni 2018	Activa per 31 december 2017	Verplichtingen per 31 december 2017
Rente- en valutaswapcontracten	15	57	9	71
Obligatie leningen	-	800	-	802
Overige leningen	-	2.279	-	2.177
Totaal	15	3.136	9	3.050
Niveau 1	-	3.079	-	2.979
Niveau 2	15	57	9	71
Niveau 3	-	-	-	-
Totaal	15	3.136	9	3.050

De rente-en valutaswapcontracten vallen onder het reële waardeniveau 2 (2017: reële waardeniveau 2).

De reële waarde van de obligatieleningen is bepaald op basis van de slotbeurskoers van 30 juni 2018. Deze waarde is bepaald volgens reële waardeniveau 1. De reële waarde van de overige leningen is bepaald door middel van de contante waardemethode (volgens de 'inkomstenbenadering'). Hierbij is uitgegaan van relevante marktrentetarieven voor vergelijkbare schulden. Daarmee vallen de gegevens voor deze waarderingsberekening onder reële waardeniveau 2.

De boekwaarden van de financiële instrumenten zijn als volgt:

x € 1 miljoen	Activa per 30 juni 2018	Verplichtingen per 30 juni 2018	Activa per 31 december 2017	Verplichtingen per 31 december 2017
Rente- en valutaswapcontracten	15	57	9	71
Obligatie leningen	-	798	-	798
Overige leningen	-	2.066	-	1.955
Totaal	15	2.921	9	2.824
Vlottend / kortlopend	8	644	-	79
Vast / langlopend	7	2.277	9	2.745
Totaal	15	2.921	9	2.824

Per 30 juni 2018 zijn de hedgekosten uit hoofde van de forward- en basisspreadcomponenten van derivaten € 8 miljoen (1 januari 2018: nihil).

8. Dividend

Op 30 april 2018 is er een netto dividend uitgekeerd van € 24 miljoen met betrekking tot het boekjaar 2017.

9. Belasting

De belastinglast in de geconsolideerde winst-en verliesrekening is bepaald op basis van de geschatte gewogen gemiddelde effectieve belasting voet (26,6%) voor het hele boekjaar. Voor 2017 was deze 28,3%.

Stedin Groep

Postbus 49

3000 AA Rotterdam

www.stedingroep.nl